

# Frågor och svar

RUS remissdialogtillfällen  
maj-juni 2020

# Innehåll

|   |           |
|---|-----------|
| <b>1. Om reviderings- och remissprocessen .....</b>                                     | <b>3</b>  |
| <b>2. Om dokumentet och dess struktur/olika delar .....</b>                             | <b>5</b>  |
| <b>3. Om sakinnehåll.....</b>   | <b>6</b>  |
| Agenda 2030/globala målen .....   | 6         |
| Jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv .....   | 6         |
| Transporter .....   | 7         |
| Regional samhällsplanering.....   | 7         |
| Städer och livsmiljöer.....   | 7         |
| Kulturarv .....   | 7         |
| <b>4. Om begrepp och definitioner .....</b>   | <b>8</b>  |
| <b>5. Om indikatorer .....</b>  | <b>9</b>  |
| <b>6. Om koppling mot andra länsövergripande strategier, mål och styrdokument .....</b> | <b>10</b> |
| <b>7. Om genomförande och uppföljning.....</b>  | <b>11</b> |
| <b>8. Om Covid-19 .....</b>   | <b>13</b> |

*I detta dokument har vi samlat de frågor som har väckts i samband med de remissmöten (s.k. remiss-hearings) för ny regional utvecklingsstrategi som har hållits under maj-juni 2020. I något fall har vi slagit ihop snarlika frågor. Svaren är i stort de som givits under mötena, bortsett från att vissa kompletteringar kan ha gjorts i efterhand för att ge ett mer komplett svar. I redovisningen är frågor och svar ordnade i de olika kategorier som anges i innehållsförteckningen. Några frågor täcker två kategorier, och redovisas i dessa fall under bägge dessa (dvs frågan återkommer).*

## 1. Om reviderings- och remissprocessen

**F: Går det att boka upp en särskild remiss-hearing för den egna organisationen om intresse finns?**

**S:** Ja, i den mån vi har möjlighet /tid, absolut.

**F: Är det tänkt att s.k. remiss-hearings (information om processen och remissunderlaget, samt möjlighet att ställa frågor) som genomförts innan sommaren, även ska genomföras i höst?**

**S:** I den behov och önskemål finns, kan sådana genomföras. För närvarande finns dock ingen sådan inplanerad. Aktör eller enskild som så önskar uppmanas kontakta Region Uppsala, förslagsvis gm [regionalutvecklingsstrategi@regionuppsala.se](mailto:regionalutvecklingsstrategi@regionuppsala.se)

**F: Har remissunderlaget skickats ut till länets samverkansgrupperingar eller ej?**

**S:** Nej, vi har inte skickat specifikt till samverkansgrupper där olika parter deltar. Remissen har ställts direkt till organisationer och aktörer i länet, samt till en del centrala myndigheter och omkringliggande län och kommuner. En samlad remisslista finns att ta del av på hemsidan. I de olika samverkansgrupperingarna sitter företrädare för till exempel kommuner och organisationer, och vi har då valt att ställa remissen direkt till dessa. I den mån någon representant i en sådan grupperingen har förbisetts, eller om en samverkansgruppering också vill inkomma med eget svar, så är remissen öppen och vem som vill kan ta del av underlag och skicka in ett remissvar.

**F: Hur har processen sett ut för att säkerställa jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv i förslaget till RUS?**

**S:** På hemsidan [www.regionuppsala.se/rus](http://www.regionuppsala.se/rus) finns *Perspektivanalys av regional utvecklingsstrategi inför remiss*, som beskriver hur arbetet med perspektiv har lagts upp. Ambitionen är att ta ytterligare steg i perspektivanalys och konsekvensbedömningar i arbetet med färdigställande av, och inför fastställandet av, slutgiltig RUS.

**F: ”RUS i korthet” redogör för koordinerande ansvar – här finns samverkansgrupperingar där även statliga aktörer sitter med. Det har tidigare uttryckts att de statliga aktörerna har svårt att kunna binda sig till RUS-aktiviteter på länsnivå, hur har dialog skett här?**

**S:** Dialog har skett övergripande med representanter från olika myndigheter. De har ett uppdrag att stödja det regionala utvecklingsarbetet utifrån RUS. I dialoger har de fört fram att de behöver tydlighet och långsiktighet i det länsgemensamma arbetet för att lättare kunna vara med utifrån det de kan bidra med. Förslag till koordinerande ansvar har inte stämts av, men viktigt att påpeka att det är samverkansgrupperingen som sådan som föreslås ha ett koordinerande ansvar, detta pekar inte ut vilket genomförandeansvar de deltagande organisationerna har.

**F: På vilket sätt ska civilsamhället inkluderas och involveras i arbetet kring de olika frågor som RUS berör?**

**S:** I förekommande fall genom ordinarie strukturer för samverkan. Där dessa inte finns eller inte tillräckligt väl inkluderar civilsamhället, kan nya strukturer och former för samverkan behöva utvecklas. Under 2021 planeras en fördjupad dialog med civilsamhällesorganisationer kring lämpliga former för samråd och samverkan för genomförande av RUS.

**F: I förslag till RUS nämns att lägesbilder ska tas fram: vem ansvarar för att detta ska ske?**

**S:** När det nämns i dokumentet koppar detta till redan pågående/beslutade initiativ där ansvar för detta är tydliggjort.

**F: Ska RUS antas politiskt även av kommunerna?**

**S:** Det har inte uttalats att detta behöver ske, men kan förstås göras om kommunen ser behov och nytta av detta. Viktigt för genomförandet av RUS är dock att kommuner känner ägarskap för strategin, och ser sin roll och del i ett genomförande. Av vikt blir därför att det finns koppling till RUS i kommunernas plan och budget, för att ge kraft åt det länsgemensamma arbetet, och för att säkra resurser på hemmaplan för att kunna bidra i arbetet.

## 2. Om dokumentet och dess struktur/olika delar

### **F: Det är fler sidor i förslag till ny RUS än i dagens RUS, hur kommer det sig?**

**S:** Förslaget till ny RUS har ca 15-20% fler ord än dagens RUS. Anledningen till detta kan delvis förklaras av att den ”beställning” som framträdde i revideringsarbetet medförde ett behov av att löpande i dokumentet arbeta in resonemang och delar kring bland annat Agenda2030/hållbarhet/miljö, samt att genomgående försöka beskriva länets olika förutsättningar i olika frågor. Några enskilda sakfrågor ges utrymme som inte tidigare givits. Därutöver har ett nytt avsnitt tillkommit under respektive strategiskt utvecklingsområde, som beskriver vad som är mer i fokus och prioriterat under programperioden. Och slutligen har avsnittet kring genomförande konkretiserats något ytterligare. Dessa två sistnämnda delar är försök att svara upp mot den ambition att dokumentet i sig ska bidra till ett mer fokuserat genomförande. Utökning av antal ord förklarar bara till del det utökade sidantalet, som i övrigt beror på layout, bilder och illustrationer (som syftar till att göra dokumentet mer överskådligt och tillgängligt).

### **F: Ska en målbilaga liknande den som finns till dagens RUS tas fram?**

**S:** Ingen egen bilaga planeras att tas fram. Bedömningen som har gjorts så här långt, är att ”RUS i korthet” i slutet av dokumentet, samt den redogörelse för indikatorer som finns inom vardera strategiskt utvecklingsområde, fyller detta behov.

### **F: Hur skiljer sig ”RUS i korthet” i remissförslaget, från det som summeras i dagens RUS?**

**S:** Förutom att vissa delar rent sakinnehållsligt kan vara förändrat, så lyfter vi i denna del även fram vilken gruppering som föreslås ha ett koordinerande ansvar för initiativ/åtaganden, samt att vi kort lyfter fram förslag på frekvens för uppföljning.

### **F: Ska en bilaga finnas som förklarar begrepp och förkortningar?**

**S:** En sådan bilaga har övervägts, och kan vid behov komma att arbetas fram till fastställandet.

### **F: Ska en bilaga finnas som redogör för vilka andra länsövergripande strategier, styrdokument och mål som RUS ”kopplar” mot?**

**S:** En sådan bilaga har övervägts, och kan vid behov komma att arbetas fram till fastställandet.

### 3. Om sakinnehåll

#### Agenda 2030/globala målen

**F: Vilka av de globala målen täcks av RUS, vilka avgränsningar har gjorts, och vilka mål är prioriterade?**

**S:** Vi ser att det i stort finns övergripande god täckning mot de olika målen, ytterligare resonemang kring detta återfinns i *Perspektivanalys av regional utvecklingsstrategi inför remiss*. Inga specifika avgränsningar har gjorts, exempelvis vill vi i RUS ha ett *glokalt* perspektiv på vår utveckling, vilket ger att även vår utveckling och livsstils påverkan på världen i stort ses som relevant, inte någon geografisk avgränsning därmed. RUS har emellertid ett fokus på, och prioritering av, de frågor som är av särskild vikt och där vi har möjligheten att lösa dem i länet och i strategisk samverkan. I remissdokumentet återges för hur prioriterade mål och steg för programperioden kopplar mot de globala målen, vilket därmed visar på en prioritering i tid.

**F: RUS ska också vara länets Agenda 2030-strategi. Vi saknar vissa mål, exempelvis kring hav och andra ekologiska mål. Hur ser ni på hur RUS täcker Agenda 2030? Täcks dessa genom exempelvis indikatorer?**

**S:** Vad gäller specifikt de miljömässiga målen så ser vi likt exempelvis Naturvårdsverket att dessa täcks inom ramen för de nationella miljökvalitetsmålen, här finns åtagande kring ”Samverkan för att nå de nationella miljömålen”, och resultatet från uppföljningen av dessa ska också vara en indikator för RUS. I övrigt ska även Kolada-indikatorerna för länet följas och analyseras årligen, i processen för RUS. Efter strategins fastställande, behöver arbete och dialog kring hur länet kan och bör samarbeta inom Agenda 2030 fördjupas.

**F: Inom Agenda 2030 finns såväl statliga som regionala initiativ, hur hänger dessa ihop med RUS:en? Olika statliga aktörer har uppdrag att integrera A2030, Länsstyrelsen spelar en viktig roll i arbetet. Finns i RUS koppling till Länsstyrelsens arbete kring Agenda 2030?**

**S:** Revideringen har skett i dialog med Länsstyrelsen, och förslaget om att se RUS som länets Agenda 2030-strategi har stämts av i fora där Länsstyrelsen och Region Uppsala båda sitter, såsom Uppsala läns- och regionråd och Regionalt forum.

#### Jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv

**F: Hur har processen sett ut för att säkerställa jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv i förslaget till RUS?**

**S:** på hemsidan [www.region uppsala.se/rus](http://www.region uppsala.se/rus) finns *Perspektivanalys av regional utvecklingsstrategi inför remiss*, som beskriver hur arbetet med perspektiv har lagts upp. Ambitionen är att ta ytterligare

steg i perspektivanalys och konsekvensbedömningar i arbetet med färdigställande av, och inför fastställandet av, slutgiltig RUS.

## Transporter

**F: Ett åtagande handlar om att ta steg mot en regional godsstrategi, kan ni berätta mer om vad detta är tänkt att innefatta?**

**S:** Genom En Bättre Sits – Storregional systemanalys för Stockholm-Mälardalenregionen, Östergötland och Gotland har parterna i de sju länen åtagit sig att utveckla en storregional godsstrategi. Denna godsstrategi ska omfatta en utvecklad samverkan och systemsyn på godsområdet, för att förbättra beredskapen för framtida åtgärder i transportsystemet i Stockholm-Mälardalenregionen. Den storregionala godsstrategin kommer att vara ett bra underlag för framtagandet av en godsstrategi för Uppsala län. Den storregionala godsstrategin kommer att antas under hösten 2020.

## Regional samhällsplanering

**F: Frågan om regional samhällsplanering, och att RUS i framtiden skulle kunna utvecklas mot mer av en RUFSS (Stockholms läns regionala utvecklingsplan), hur är den hanterad?**

**S:** Frågan om regional samhällsplanering har regelbundet lyfts fram i revideringsarbetet och ingår i förslag till ny RUS. Att utreda om och i så fall hur steg mot ökad regional samhällsplanering ska kunna ske i länet är ett prioriterat steg under programperioden, se 5.2.1 i remissförslaget.

## Städer och livsmiljöer

**F: Rubriken på ett långsiktigt utvecklingsmål: Säkra och attraktiva städer och livsmiljöer, varför är det ”städer” och inte till exempel begreppet ”tätorter” i rubriken, är det att tolka som en prioritering?**

**S:** Det är inte att tolka som en prioritering. Städer valdes för att koppla an till det globala målet om hållbara städer och samhällen (nr 11). Städer är viktiga för en hållbar utveckling, men så är alla tätorter, och livsmiljöer i stort, och inte minst hur olika miljöer samspelar med varandra.

## Kulturarv

**F: Den kulturhistoriska berättelsen om länet, och de kulturhistoriska värdena och frågorna om kulturarv, är den/de bortprioriterade?**

**S:** Detta är inte ett tema som har återkommit under revideringsarbetet och de dialoger som har förts i länet, och det har heller inte skrivits fram särskilt i remissförslaget. Vill man positionera/lyfta fram dessa frågor mer, bör det inkomma konkreta förslag kring detta i remissvar.

## 4. Om begrepp och definitioner

### **F: Vad menas med begreppet ”förflyttning”?**

**S:** Där begreppet ”förflyttning” används avses den förändring o/e det arbete som en förändring kräver, för att ta oss från nuläget inom något visst område, till ett önskat framtidsläge.

### **F: Fråga kring begreppen resiliens och robusthet – varför har de olika begreppen valts i dokumentets delar, finns ställen där resiliens skulle varit mer lämpligt**

**S:** Begreppen har diskuterats och används även tillsammans med exempelvis ”samhällets motståndskraft”. Under aktualitetsprövningen förde olika aktörer/personer fram olika begrepp, och det fanns till exempel de som förde fram att begreppet resiliens ännu inte var allmänt känt. Ordet robusthet används vid ett flertal tillfällen då det behandlar infrastruktur för samhällets grundläggande funktioner, som behöver vara robusta och klara påfrestningar, men här är av vikt att det även kan finnas en flexibilitet för att möjliggöra olika lösningar framöver. En renodling av begrepp, samt en mer förtydligande skrivning som förklarar att det handlar om samhällets förmåga (ur bland annat ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv) att förebygga, klara av och återhämta sig från särskilda påfrestningar kanske kan behövas.

### **F: Ska en bilaga finnas som förklarar begrepp och förkortningar?**

**S:** En sådan bilaga har övervägts, och kan vid behov komma att arbetas fram till fastställandet.

### **F: Rubriken på ett långsiktigt utvecklingsmål: Säkra och attraktiva städer och livsmiljöer, varför är det ”städer” och inte till exempel begreppet ”tätorter” i rubriken, är det att tolka som en prioritering?**

**S:** Det är inte att tolka som en prioritering. Städer valdes för att koppla an till det globala målet om hållbara städer och samhällen (nr 11). Städer är viktiga för en hållbar utveckling, men så är alla tätorter, och livsmiljöer i stort, och inte minst hur olika miljöer samspelar med varandra.



## 5. Om indikatorer

**F: Alla indikatorer är inte fullt framarbetade i remissförslaget. Det saknas målvärden för flera av indikatorer, hur ser processen ut för att ta fram dem?**

**S:** På grund av tidspress och arbetsbelastning, bland annat som en följd av Covid-19 pandemin, fanns inte möjlighet att komma längre avseende dessa delar innan remissförslaget gick ut. En insats sker från Region Uppsalas sida, där mer konkretiserade förslag arbetas fram parallellt under remissperioden. Vid behov kommer avstämning att ske med relevanta aktörer i länet. Vi kommer att delge förslag när de är framarbetade, senast innan 15 september 2020.

**F: Avseende indikatorn kring livsmedel: kommer aktörer från länet att vara med i arbetet att arbeta fram målvärden?**

**S:** Förslaget till indikator ska ha stämts av med representanter från länssystemet. Målvärden ska arbetas fram, se ovan för tidplan och involvering.

**F: Avseende indikator kopplat till miljömålen, här står det att målet är ”en positiv utveckling” vad betyder det?**

**S:** Vi föreslår bland annat att ett samlande index kan utgöra en indikator för miljö kvalitetsmålen. Utgångspunkten för ett sådant index är den årliga uppföljningen av miljö kvalitetsmålen som Länsstyrelsen sammanställer. I denna sammanställning redogörs för – per redovisat mål -en övergripande målbedömning samt en bedömning av miljö tillståndets utveckling. En indikator föreslås kunna bygga på en samlad bedömning – ett index - av utvecklingen för de redovisade miljö kvalitetsmålen. Detta index föreslås ge en bild av hur den sammantagna utvecklingen (målbedömning och miljö tillståndets utveckling) ser ut för länet, genom att ge en bild av om det är en positiv, i stort oförändrad, eller negativ utveckling. Målet som föreslås för ett sådant indexnyckeltal är att det från varje redovisningstillfälle ska ske en positiv utveckling från föregående redovisningstillfälle (som är årligen). Vi ska ha en fördjupad dialog med Länsstyrelsen kring hur vi kan koppla an till miljömålsarbetet, och den uppföljning av målen som sker på länsnivå med RUS. Ingår i ovan plan för att arbeta fram indikatorer.

**F: Avseende indikatorn kring antalet byggda bostäder: hur balanseras denna upp med mer kvalitativa aspekter?**

**S:** Indikatorn avseende antalet byggda bostäder ger en rent kvantitativ bild, och precis som frågan indikerar belyses genom denna indikator inte frågor som: vem byggs dessa bostäder för, vilka upplåtelseformer avses, hur byggs de för att öka livskvalitet och hållbarhet, mm, mm? För att komplettera denna indikator föreslås en ny indikator, som är ett av miljö kvalitetsmålen: god bebyggd miljö. Utfallet för detta miljö kvalitetsmålet föreslås fungera som en indikator i ny RUS, och den byggs i sin tur upp av underliggande delar som ger mer kvalitativa aspekter på byggande och bebyggd miljö.

## 6. Om koppling mot andra länsövergripande strategier, mål och styrdokument

**F: Hur ser kopplingen ut mellan förslag till RUS och andra länsövergripande styrdokument och mål, ”hur hålls olika spår och frågor ihop”? Exempelvis arbetet med hållbarhetslöften?**

**S:** En grundtanke har funnits att förslag till RUS och andra länsövergripande styrdokument ska komplettera varandra och ge en viss ömsesidig strategisk förstärkning. En analys av olika sådana dokument har skett för att identifiera vilka som ska beaktas, och därefter har olika ”länkande” skrivningar och stycken skrivits in i förslag till RUS. I dessa ”länkande” skrivningar har vi i försökt att lyfta fram de mest övergripande inriktningarna (mål, prioriteringar) ur dessa andra dokument, och placera dem i ”RUS-kontexten”. På detta sätt kopplar vi samman och lägger grund för en strategisk förstärkning, utan att det är dubbelskrivningar av hela dokument. En särskild utmaning finns i att det kan finnas olika ”logiker” i länsövergripande dokument, beroende på sakområde och om det har sitt ursprung i statliga, regionala eller lokala initiativ. I befintliga initiativ där det redan finns parallella spår kan förslag till ny RUS möjligtvis påtala det för att skapa en ”ensad linje”, men samordning/synkning av själva arbetet måste förmodligen lösas ut i det faktiska genomförandet och i samverkansstrukturen. Avseende just arbete med hållbarhetslöften, så har ett förslag till åtagande skrivits fram, som kopplar till detta.

**F: Inom Agenda 2030 finns såväl statliga som regionala initiativ, hur hänger dessa ihop med RUS:en? Olika statliga aktörer har uppdrag att integrera A2030, Länsstyrelsen spelar en viktig roll i arbetet. Finns i RUS koppling till Länsstyrelsens arbete kring Agenda 2030?**

**S:** Revideringen har skett i dialog med Länsstyrelsen, och förslaget om att se RUS som länets Agenda 2030-strategi har stämts av i fora där Länsstyrelsen och Region Uppsala båda sitter, såsom Uppsala läns- och regionråd och Regionalt forum.

**F: Bra att koppling finns till Rådet för social hållbarhets prioriteringar, men dessa ska ses över 2021: hur ska vi lösa en koppling men som inte låser fast oss i nuvarande formuleringar?**

**S:** Det finns en ambition att koppla ihop viktiga initiativ och prioriteringar i länet, och där är Rådet för social hållbarhets prioriteringar förstås viktiga. Vi behöver gemensamt hitta en lämplig formulering kring detta, som möjliggör en bra koppling, men också långsiktighet.

**F: Vilket är RUS förhållande till Kulturplanen?**

**S:** Kulturplanen är ett av de viktiga styrdokument som vi vill koppla RUS till och därigenom förstärka både den och RUS. Utmaningen ligger i på vilken nivå kopplingen ska göras. Kultur och bildning hos Region Uppsala har varit involverade i framtagandeprocessen och bidragit till hur

denna koppling görs i remissdokumentet. I den fortsatta processen vid och efter fastställande av slutgiltig RUS planeras att fortsätta arbetet med att förtydliga RUS åtaganden och steg med olika program/strategier/samverkansgrupperingar i länet.

## 7. Om genomförande och uppföljning

### **F: Hur kan koppling skapas mot aktörers egen styrning, planering och budget, för att stärka genomförandet i hela länet? Hur gör man det inför 2021 och framåt?**

**S:** Precis som frågan indikerar ser vi att en koppling mellan RUS:en och aktörers egen styrning (i olika former) kan vara bra för att skapa kraft i genomförandet. Att vara överens om ny RUS är i sig viktigt, det skapar en grund för vad som ska genomföras. Att utöver det, också integrera delar av RUS i sin egen organisations styrning tydliggör den egna organisationens delaktighet i det regionala utvecklingsarbetet, och kan ge inriktning för den egna organisationens insatser och prioriteringar. Rent planeringsmässigt är första genomförandeåret för ny RUS 2021, och förslaget till slutlig RUS bereds i slutet av 2020. Verksamhetsplaner och budget hos offentliga och ”RUS-genomförande” aktörer för 2021 är till stor del redan framarbetade och ligger i beredning inför beslut i slutet av 2020. I den mån man tar viss höjd för det i sin beredning, går det givetvis ändå att säkerställa att skrivningar kopplade mot ny RUS kan ingå i planering och budget inför 2021, i form av övergripande resonemang och vissa inriktningar. Sådana skrivningar kan tydliggöra ambitioner att delta i det regionala utvecklingsarbetet utifrån de uppdrag och resurser man har. Möjligheten att inför 2021 säkra resurser och ekonomiska medel för sådant som inte redan ingår i respektive parts planering, får nog ses som ytterst begränsad. Inför planeringsarbetet inför 2022 bör mer skarpa överväganden i respektive parts planering och budget kunna göras utifrån RUS och det länsgemensamma arbetet.

### **F: Länsstyrelsen föreslås ha under ”rus i korthet” ett koordinerande ansvar i några delar, kan de ha det och vad innebär det?**

**S:** RUS ska vara en gemensam strategi för länet, där olika aktörer tar olika roller i arbetet. Ibland kan Region Uppsala ha en ledarroll i en insats, och för andra insatser kan exempelvis en samverkansgrupp eller Länsstyrelsen ha det. Med koordinerande ansvar menar vi ett ansvar för att koordinera planering, aktiviteter och uppföljning gentemot de som deltar i genomförandet, samt ansvara för att föra dialog med och återrapportering till regional ledningsgrupp om insatsområdet.

### **F: ”RUS i korthet” redogör för koordinerande ansvar – här finns samverkansgrupperingar där även statliga aktörer sitter med. Det har tidigare uttryckts att de statliga aktörerna har svårt att kunna binda sig till RUS-aktiviteter på länsnivå, hur har dialog skett här?**

**S:** Dialog har skett övergripande med representanter från myndigheter. De har ett uppdrag att stödja det regionala utvecklingsarbetet utifrån RUS. I dialoger har de fört fram att de behöver tydlighet och långsiktighet i det länsgemensamma arbetet för att lättare kunna vara med utifrån det de kan bidra med. Förslag till koordinerande ansvar har inte stämts av, men viktigt att påpeka att det är

samverkansgrupperingen som sådan som föreslås ha ett koordinerande ansvar, detta pekar inte ut vilket genomförandeansvar de deltagande organisationerna har.

**F: Hur ser ni på uppföljning av RUS:en? Vad avses med löpande uppföljning som nämns under genomförandeavsnittet?**

**S:** En utgångspunkt är att RUS:en ska leda till genomförande, och en annan utgångspunkt är att graden av genomförande ökar om det finns ett strategiskt fokus och en strategisk uppmärksamhet: *exempelvis genom uppföljning*. Uppföljning som en del av strategisk styrning av RUS:en har lyfts fram under revideringsarbetet. Med det sagt, är det också viktigt att poängtera att all uppföljning behöver vara ändamålsenligt utformad, både till sin omfattning och hur ofta den sker: ingen onödigt uppföljning som skapar stor administrativ belastning bör ske. Vi föreslår att uppföljningen kan vara lite olika utformad för RUS:ens olika delar:

- För RUS:ens indikatorer och för Sveriges kommuner och regioners (SKRs) Agenda 2030 nyckeltal för länet, samt för åtaganden i det långsiktiga utvecklingsarbetet föreslås en årlig sammanställning och uppföljning. Vår bedömning är att det är en rimlig frekvens för att få en bild av hur det går för länet, samt för att bedöma hur arbetet med åtaganden fortlöper.
- För de delar som föreslås under prioriterade mål under programperioden föreslår vi att de initiativ som inryms här, följs upp löpande av den gruppering i samverkansstrukturen som har ett koordinerande ansvar för initiativet. Med löpande avses att regelbundet få en bild av hur arbetet fortlöper, samt att utifrån det föra dialog och ge inriktning kring hur exempelvis problem i arbetet ska hanteras, osv. Den exakta frekvensen och formatet för detta är inte uttalat i remissförslaget.
- Utöver ovanstående föreslås att Regionalt forum (där länets ledande politiska företrädare tjänstemannaledning sitter) årligen ges möjlighet att aktivt ta ställning till relevans och inriktning avseende strategins indikatorer, åtaganden samt det arbete som bedrivs inom ramen för de prioriterade målen.

**F: På vilket sätt ska civilsamhället inkluderas och involveras i arbetet kring de olika frågor som RUS berör?**

**S:** I förekommande fall genom ordinarie strukturer för samverkan. Där dessa inte finns eller inte tillräckligt väl inkluderar civilsamhället, kan nya strukturer och former för samverkan behöva utvecklas. Under 2021 planeras en fördjupad dialog med civilsamhällesorganisationer kring lämpliga former för samråd och samverkan för genomförande av RUS.

**F: I RUS nämns att lägesbilder ska tas fram: vem ansvarar för att detta ska ske?**

**S:** När det nämns i dokumentet koppar detta till redan pågående/beslutade initiativ där ansvar för detta är tydliggjort.

## 8. Om Covid-19

### **F: Hur påverkas RUS-förslaget av Covid 19?**

**S:** I olika grupperingar och hos olika aktörer sker ett omfattande arbete för att förstå, analysera och hantera effekter av Covid 19. Parallellt med remissperioden kommer länets samlade kunskap att öka, och bilden kring vilka olika områden som påverkas kommer att bli tydligare. Initialt är bedömningen att RUS-förslagets olika långsiktiga utvecklingsspår i stort är giltiga trots Covid 19. Inom områden som arbetsmarknad, folkhälsa/psykisk hälsa, samt näringslivsutveckling kan vi troligtvis se behov av att komplettera skrivningar avseende hur effekterna av Covid 19 ska hanteras och hur en återhämtning bör ske under den nya RUS:ens programperiod. Inom området robusthet och kontinuitetsplanering ser vi tentativt behov av att komplettera med erfarenheter av nuvarande krishantering/hur erfarenheter ska omhändertas så att länets samlade kunskap och kapacitet långsiktigt ökar inför kommande kriser.

### **F: Covid-19 har påverkat tillgängligheten för 70+ mycket, och specifikt gäller detta ju kollektivtrafiken. Och denna påverkan kommer nog att bestå under lång tid. Hur hantera?**

**S:** Detta är en av många viktiga aspekter att väga in, för att se vilka kompletteringar som kan behövas inför fastställandet av ny RUS.